

SKI REGION
MID SCANDINAVIA
SUNDSVALL ÖSTERSUND TRONDHEIM

Sammendrag/Sammanfattning

Regionerna Västernorrland, Jämtland och Trøndelag är starkt förknippad med vinteridrott och vid världsmästerskap och olympiska spel tar nämnda regioner ett stort antal medaljer. Regionerna, i detta fall nämnd som Skiregion Mid Scandinavia, är också känd för utveckling och forskningsmiljöer i världsklass och den region i världen som leder utvecklingen av vinteridrott, främst på smala skidor.

Detta till trots har Skiregionområdet en relativt begränsad effekt på det lokala och regionala näringslivet. Dette ønsker prosjektet Skiregion Mid Scandinavia å endre på. Genom att etablera ett gränsöverskridande affärsnätverk kan vi samla entreprenöriella krafter under gemensamt varumärke och identifiera, konkretisera och stärka potentiella affärsmöjligheter kopplat till träningsturism och stora arrangemang.

Träningsturism - har en enorm potential med tanke på de fysiska förutsättningar som finns i regionen. Projektets mål har därför varit att samla de krafter som ser möjligheten med detta utvecklingsområde.

Stora arrangemang - regionen har också en unik möjlighet att genomföra stora gränsöverskridande arrangemang och Skitour 2020 är ett bra exempel på ett evenemang som genomförs över gränsen. Denna potential är mycket stor och en utmaning, som projektet arbetat med, är att skapa det nätverk av arrangörer som kan vara en framtida arrangör av stora gränsöverskridande evenemang. Kanske så småningom ett gemensamt OS mellan Västernorrland, Jämtland och Trøndelag.

Sammanfattningsvis har projektet strävat efter att nå dessa mål. I samband med Skitour 2020 bildades nätverk med en gemensam målbild att fortsätta bedriva stora arrangemang över gränsen. Efter ett avbrott för pandemin har nätverket fortsatt dialog om framtida evenemang och det resultat är över förväntan bra.

Träningsturismen till regionen har inte fallit väl ut på det sätt projektet önskat. Dock har projektet pekat på de brister som finns i regionen och vad som krävs för en positiv utveckling inom området. Kort sammanfattat saknas aktörer som äger och driver frågan. Veldig mange aktører tycker treningsturism på smala skidor har enormt stor utviklingspotential men ingen aktør tar eierskapet og blir den som leder og driver spørsmålet. Prosjektägare för Skiregion Mid Scandinavia har varit Östersunds kommun och Trondheims kommune.

Abstract

The regions of Västernorrland, Jämtland and Trøndelag are strongly associated with winter sports and at world championships and Olympic games, the regions take a large number of medals. The regions, in this case referred to as Skiregion-Mid Scandinavia, are also known for world-class development and research environments and the region in the world that leads the development of winter sports, mainly on cross country skis.

Despite this, the Skiregion area has a relatively limited effect on the local and regional business life. This is what the Skiregion Mid Scandinavia project wants to change. By establishing a cross-border business network, we can gather entrepreneurial forces under a common brand and identify, materialize and strengthen potential business opportunities linked to training tourism and large events.

Training tourism - has enormous potential given the physical conditions that exist in the region. The project's goal has therefore been to bring together the forces that see the opportunity in this area of development.

Large events - the region also has a unique opportunity to carry out large cross-border events and Skitour 2020 is a good example of an event that is carried out across the border. This potential is very large and a challenge, which the project has worked on, is to create the network of organizers who can be a future organizer of large cross-border events. Maybe eventually a joint Olympics between Västernorrland, Jämtland and Trøndelag.

In summary, the project has striven to achieve these goals. In connection with Skitour 2020, networks were formed with a common goal of continuing to conduct large events across the border. After an interruption for the pandemic, the network has continued dialogue about future events and the result is better than expected.

Training tourism to the region has not turned out well in the way the project wanted. However, the project has pointed to the shortcomings that exist in the region and what is required for positive development in the area. In short, there is a lack of actors who own and drive the issue. Many actors think that training tourism on narrow skis has enormous development potential, but no actor takes ownership and becomes the one who leads and drives the issue. Project owners have been Östersund municipality and Trondheim municipality.

Bakgrund till projektet

Kommunerna Sundsvall, Östersund och Trondheim har länge arbetat tillsammans i det så kallade SÖT-samarbetet och genom samarbetet har ett nätverk mellan Jämtland och Trøndelag bildats och som sträcker sig ända tillbaka till 1999. Den tillit vi har opparbeidet blant aktørene har skjedd fordi vi (bokstavelig talt) har vært til stede langsetter veien fra “kust til kyst”, fordi vi har nådd ambisiøse mål og ikke minst oppnådd synlighet. SÖT-samarbetet har också arbetat med Green Highway och S:t Olavsleden i tidigare projekt, även detta i projektform och finansiering genom Sverige-Norgeprogrammet.

Syftet med projektet **Ski Region Mid Scandinavia** är att ta vara på de möjligheter som finns i regionen knyttet till vår regions unika miljö för vintersport. I mittskandinavien bor och tränar några av världens bästa skidåkare och de miljöer som finns är en grund för vidare utveckling. För att detta ska vara möjligt var idén att samla alla krafter och aktörer som kan, och bör, vara en del i byggandet av en destination som sätter regionen på den internationella kartan som en stark destination för besöksnäring, arrangemang och utveckling.

Målgrupp och kommentar till målgrupp

Projektets målgrupp är befintliga företag och nyetableringar av företag, föreningar, organisationer och offentlig verksamhet. Projektet skall skapa förutsättningar och mötesplatser för nämnda grupper. Dessa ska etablera gränsöverskridande nätverk som ges möjlighet till ett större kundunderlag men också möjligheten att tillsammans skapa förutsättningar för en vidare utveckling i regionen.

Styringsgrupp och projektlederna

Projektet styres av en styringsgrupp bestående av rådmennene i de tre byene. Projektledning och genomföring är ett delat ansvar mellan de projektägande kommunerna Östersund och Trondheim. Projektlederna har haft ett geografiskt ansvar för sin närmaste region. Det är projektlederna som har ansvaret för att projektet genomföres i tråd med projektbeskrivelsen och de villkår som eventuellt måtte ställas till projektet.

Huvudmål för projektet är:

Projektet ska i ett gränsöverskridande samarbete skapa goda förutsättningar för att näringslivet kan expandera, förnyas och kontinuerligt vidareutveckla sin konkurrenskraft på en nationell och internationell marknad.

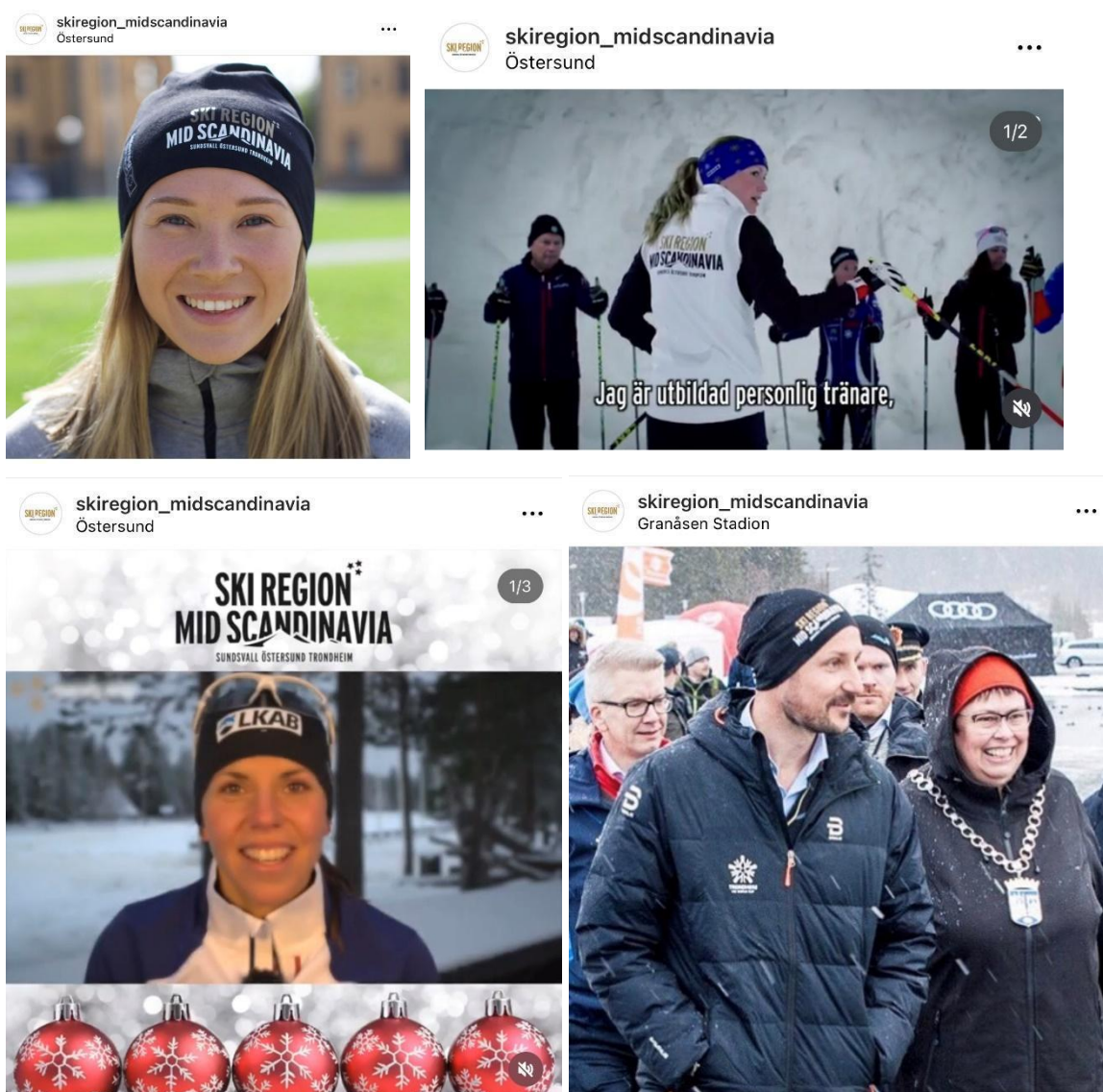
Delmål 1 och kort beskrivning av resultat:

Positionering av Skiregion på en internationell marknad.

Tanken med delmål 1 är att synliggöra hela regionen under ett och samma varumärke när det gäller smala skidor (längdskidor) utöver den elitverksamhet som redan är väl etablerad i hela regionen. För att göra det valde projektet att ta fram ett gemensamt varumärke – Skiregion.

SKI REGION
MID SCANDINAVIA
SUNDSVALL ÖSTERSUND TRONDHEIM

Att göra ett eget nytt varumärke är alltid en risk eftersom städer, regioner och alla aktörer har egna varumärken som de lyfter och synliggör i sin marknadsföring. Varumärket Skiregion ska ses som ett samlingsnamn och en logga som ska identifiera en region. Valet att ändå ta fram loggan är för att få ett gemensamt varumärke att marknadsföra regionen med, men också för att marknadsföra projektet. För att sprida varumärket har projektet använt sig av redan etablerade skidstjärnor – och kungligheter.

Projektet har använt flera kommunikationsvägar för att sprida varumärket och information som exempelvis, Youtube, Instagram, Facebook och hemsida. www.skiregion.se, men även i de digitala forum projektet deltagit i.

Delmål 2 och kort beskrivning av resultat:

Antal träningsturister skall öka

Syftet med målet är att fler ska besöka Sundsvall, Östersund och Trondheim som träningsturister och därmed få en utveckling i det regionala näringslivet. Bakgrunden till det är att hela regionen, trots enorma förutsättningar med anläggningar och andra faciliteter, inte har speciellt stor andel besökare som kommer till regionen för att åka skidor. Det saknas företag som har träningsturism som sin affärsidé och besöksnäringen i regionen är fokuserade på andra områden.

Projektet har genom hela projekttiden besökt, uppmuntrat, inspirerat och försökt vara en pådrivande part för att få fart på träningsturismen till regionen. Projektet har också bearbetat flera researrangörer för att de ska börja paketera och se regionen som ett besöksmål och under första delen av projektet började ett par resebyråer testköra resor till Östersund, bland annat Springtime Travel - i samarbete med SJ. En av de största på träningsresor och som normalt sett inte genomför träningsresor inom Sverige. Projektet var i ett tidigt skede med och kvalitetssäkrade de första träningsresorna som genomfördes av externa aktörer. Detta för att säkerställa kvaliteten på aktiviteten samt att de levererade den höga standard som projektet önskade. Personal från projektet har till och med varit med på de första resorna, från resans start (Stockholm) genomförandet på plats i Östersund och stämt av med arrangören att det går enligt plan. Arrangören har efter genomfört läger utvärderat resan genom enkätundersökning från deltagarna. De detaljer som inte varit fullgott har justerats till nästa träningsresa.

Men till en början samlade projektet alla som ändå har träning och skidåkning som sin affärsidé. Det resulterade i att företagen paketerade sitt utbud, som nämnts ovan, och Skiregion stöttade genom att bland annat synliggöra företagen genom de digitala plattformar projektet haft tillgång till.

Resultatet var över förväntan positivt. Resorna till Östersund blev fullbokade utan att egentligen marknadsföra dem. Även genomförandet på plats i Östersund var lyckosamt bortsett små detaljer, som var fullt möjliga att justera. Ur ett svenskt-norskt perspektiv hade en av resebyråerna ett kontor även i Oslo, som kopierade konceptet att genomföra träningsresor med deltagare från Oslo till Trondheim. Tyvärr hann det aldrig genomföras på grund av pandemin, men förhoppningsvis kommer detta återupptas, men då efter projekttiden.

Sundsvall har genomfört ett flertal träningsläger och Johan och Anna Olsson har varit centrala aktörer i sammanhanget, som också är projektpartners. De har ett gott samarbete med hotell och andra företag med koppling till träning och hälsa - och har ett gott koncept. Utmaningen för Sundsvall är att öka volymen. Få fler besökare och bredda utbudet. Tyvärr har Sundsvall, som alla andra, fått pausa utvecklingen på grund av pandemin. Men har goda förutsättningar att lyckas eftersom utförare, hotellverksamhet och infrastruktur finns inom ett och samma område.

Det fanns dock två negativa delar med denna verksamhet och en del, som gjorde att hela verksamheten stannade av, var pandemin som lamslog all turistisk verksamhet, men också upptäckten av att en huvudaktör saknas i regionen – som äger och driver frågan med träningsturism i större skala. Liknande Skistar för alpint. De aktörer som finns etablerade i regionen är oftast en-man/kvinna-företag. Det gör volymen väldigt liten och den inhemska marknaden räcker oftast till för att fylla orderingången.

Projektet har också i ett tidigt skede uppvaktat många företag men också aktörer/personer som skulle kunna vara en del i en utveckling av träningsturism. Alla aktörer tycker att det är ett extremt intressant område, men ingen är villig att vara ansvarig för dess utveckling eftersom det krävs en helhetslösning. En analys har gjorts om vad som saknas och en tydlig bild har vuxit fram att en aktör som äger och driver frågan bör äga just helhetskonceptet. I det fall resor genomförts har en aktör paketerat resan, anlitat ett resebolag, bokat hotell, anlitat utförare på plats (skidcoacher). Det blir väldigt många moment och många aktörer som blir involverade i paketeringen. Det medför framför allt att det blir komplicerat och otydligt vem som egentligen är researrangör och det är många aktörer som ska tjäna på en redan begränsad intäkt. Priset på en resa kan inte överstiga den redan befintliga marknaden och resor till andra konkurrerande resmål.

Nu fick detta område ingen ärlig chans att fortsätta utvecklingen som ändå påbörjades på ett positivt sätt. Pandemin som totalt stängde möjligheterna till resor och turistisk verksamhet bidrog till en tveksamhet att satsa. I ett tidigt skede i pandemin var spekulatio-

pandemin skulle avta inom 3 månader, sen 6 månader, sen 12 månader osv. När den sen fortsatta bestämde sig flera aktörer att avvakta tills det definitivt var möjligt att genomföra planerade resor utan risken för att återigen behöva avboka och flytta resorna till nya datum med allt vad det innebär.

Dock togs nya initiativ att genomföra resor till regionen våren 2021 och dessa fick bokas om flera gånger och datum flyttades, som nämndes ovan, och projektet fick lägga mycket tid och resurser (främst personal) med att fortsätta dialogen med alla inblandade aktörer för att inte möjligheterna helt skulle rinna ut i sanden. Tyvärr valde den största aktören (Springtime Travel) att köpa en anläggning i Järvsö, och anledningen var för att äga större delen av kedjan, från paketering till boende och genomförande. Vid den tidpunkten började förståelsen för vad som saknades i framför allt Östersund växa fram. En central aktör som ser paketering av träningsresor på smala skidor som sin affärsidé men som också äger boendet och större delen av hela affärskedjan.

Det innebar att processen av utvecklingen fick backa tillbaka och ta ett omtag för att få rätt förutsättningar på plats. I Östersund var det att ta upp dialogen med aktörer som ser en möjlig etablering på skidstadionområdet av ett sporthotell. Men även en intern dialog tog fart om markanvändning, planprogram, detaljplaner och hur det fysiska området ska utvecklas. Det var däremot en tacksam process att påbörja med tanke på pandemin som fortfarande påverkande besöksnäringen väldigt negativt. Vid projektavslut pågår den interna processen och ett viktigt resultat är att projektet kunde peka ut en utvecklingsmöjlighet som projektägaren inte hade med i den långsiktiga utvecklingsplanen, i det här fallet - Översiktsplan 2040. Resultatet kan därför tolkas på två sätt. Ett resultat är att träningsturismen till regionen inte hade de förutsättningar som projektägarna trots allt räknat med. Men ett annat sätt sett att se på resultatet är upptäckten om dess svagaste länk, vilket varit enormt värdefullt att synliggöra.

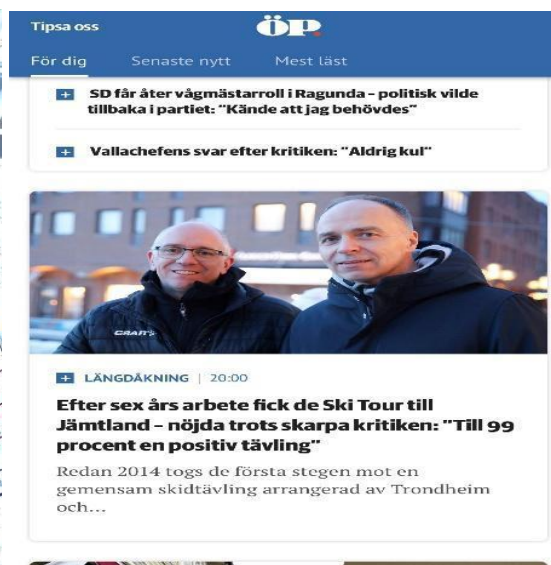
Delmål 3 och kort beskrivning av resultat:

Vintersportsarrangement skal utnyttas som motor for verdiskaping i Ski Region Mid Scandinavia

Skitour 2020 genomfördes i regionen i februari 2020. Det var en världscuptävling och en minitour som FIS genomför vart fjärde år när det inte är mästerskaps - år. (Inget VM eller OS/OL). Första tävlingshelgen genomfördes i Östersund februari 2020, som följdes upp av en sprint i Åre, därefter gick tävlingen över gränsen till Meråker, där genomfördes Fjälloppet och avslutningen i Trondheim helgen därefter.

Anledningen till få Skitour 2020 till Jämtland-Trøndelag var i första hand för möjligheten till chansen att etablera ett arrangörsnätverk, som kunde genomföra en tävling på internationell nivå. Inte en tävling utan fyra tävlingar i tre regioner och två länder. Svenska och norska arrangörer tillsammans. Att genomföra en fysisk tävling var också absolut nödvändigt för att få arrangörer, och blivande arrangörer, att gemensamt arbeta mot samma mål och lägga en grund till det som var målet – att bilda ett långsiktigt hållbart nätverk, som tillsammans kan arrangera och genomföra arrangemang som klarar hållbarhetskraven som ställs på event. Skitour 2020 var dessutom det mest hållbara arrangemang som genomförts inom världscupen i längd.

Medfinansiärer och deltagare i Skiregion Mid Scandinavia

Norge

Trondheim kommune
 Stjørdal kommune
 NexMedia Lab AS
 Granåsen aktivum AS
 Communtator AS
 Norway Events AS
 Meråker utvikling AS

Sverige

Østersund kommune
 Sundsvall kommun
 Näringslivsbolaget i Sundsvall AB
 Mid Sweden 365
 Jämtländska Sportkompaniet AB
 Annajohan AB
 DH Elit AB
 Sportmarket AB
 Åre Destination
 Sportwin AB
 Amer Sport
 NCP New Centery Productions AB

Jämtländska sport-kompaniet

Nybildad aktör som ägs av flera längdskidklubbar i Jämtland och har som huvuduppdrag att arrangera sportarrangemang.

Roll i projektet: en del av Ski Region och komma i kontakt med arrangörsnätverk i Tröndelag för att se på möjligheterna till fler och större internationella arrangemang.

AnnaJohan

En av Sveriges främsta skidåkarpar, Anna och Johan Olsson, som tillsammans driver bolaget AnnaJohan AB.

I projektet: Vill vara med i projektet för att utveckla konceptet Ski Region Mid Scandinavia och behöver en plattform att stå på och vara delaktig i ett större sammanhang för att nå ut till en bredare och större kundgrupp.

DH Elit AB

Ägs och drivs av Helena Ekholm, Sveriges främsta skidskytt genom tiderna.

Vill vara med i projektet för att utveckla konceptet Ski Region Mid Scandinavia och behöver en plattform att stå på och vara delaktig i ett större sammanhang för att nå ut till en bredare och större kundgrupp.

Amer Sports

Salomon/Atomic.

I projektet: delaktig i en utveckling där träning står i fokus. Vill vara med att etablera en plattform där rörelse och träning är i centrum och vill synliggöra sin nya inriktning genom Ski Region MS

Sportwin AB

Madhus.

I projektet: delaktig i en utveckling där träning står i fokus. Vill vara med att etablera en plattform där rörelse och träning är i centrum och vill synliggöra sin nya inriktning genom Ski Region MS.

Sportmarket AB

Fischer.

I projektet: delaktig i en utveckling där träning står i fokus. Vill vara med att etablera en plattform där rörelse och träning är i centrum och vill synliggöra sin nya inriktning genom Ski Region MS

Mid Sweden 365 AB

Europas längsta skidtunnel. Invigd 2017. Vill vara med i projektet för att utveckla konceptet Ski Region Mid Scandinavia och behöver en plattform att stå på och vara delaktig i ett större sammanhang för att nå ut till en bredare och större kundgrupp.

Sundsvalls kommun

Ägare och utvecklare av arenor och spårsystem.

I projektet: Vill vara en del av projektet för att säkerställa att arenor har den funktionella standarden som krävs för en kommersiell utveckling, dels av träningsturism men också av större evenemang. Tillgänglighetsfrågan är väldigt viktig eftersom Ski Region ska vara en region för alls, oavsett bakgrund. Måste gå hand i hand med den kommersiella utvecklingen.

NCP New Century Productions AB

Produktionsbolag av stora idrottsarrangemang. Gör i princip de största idrottsarrangemangen som produceras och sänds i Sverige, i huvudsak till SVT. I projektet: delaktig i ett större sammanhang och se på möjligheterna att göra större internationella arrangemang tillsammans med Norge och Trøndelag. Ser ett stort behov att vara en del i ett nätverk av både utförare av arrangemang, men också andra aktörer som har samma uppdrag – att producera Tv-produktioner.

Åre Destination

ÅRE Destination AB ägs av näringslivet i ÅRE

I projektet: Vill vara med i projektet för att utveckla konceptet Ski Region Mid Scandinavia och behöver en plattform att stå på och vara delaktig i ett större sammanhang för att nå ut till en bredare och större kundgrupp.

Näringslivsbolaget i Sundsvall AB

Ansvarar för turist och arrangemang i Sundsvalls kommun.

I projektet: Vill vara med i projektet för att utveckla konceptet Ski Region Mid Scandinavia och vill stötta en utveckling av en plattform som företag i Sundsvallsområdet kan vara en del av. Utför och ansvarar för projektets förankring bland företag i Västernorrland och viktig aktör för att säkerställa en utveckling från kust till kust.

Norway Events AS

Ansvarlig for Toppidrettsveka, et rulleskirenn.

I prosjektet: Ønsker å avklare om framtidige Toppidrettsveka (TIV) kan arrangeres i Midt-Sverige. TIV er et arrangement som NRK sender (1,5 mill seere) og SVT er meget interesert i å sende. TIV kjøper arrangementstjenester fra skiklubber for millopnbeløp og er en viktig innovasjons- og demonstrasjonsarena for sportsteknologi.

Meråker kommune

De vil videreutvikle kommunens næringsliv som er rettet mot vintersportsbasert treningsturisme og reiseliv og jobbe for å skape et større marked i Norge og Sverige.

Commutator AS

Har ansvaret for foreningen Arena 63* nord, et omfattende nettverk bestående av sentrale bedrifter fra Midt-Norge og Midt-Sverige.

Stjørdal kommune

Ønsker å konkretisere metoder og tilnærminger for hvordan arrangement kan bidra til lokal og regional varig verdiskaping.

Granåsen Aktivum AS

De er ansvarlig selskap for world cup og andre vintersportsarrangement i Trondheim.

I projektet: De vil være en del av Ski Region for å bidra til å danne et nettverk for idrettsarrangører i hele Trøndelag, samt delta i et grenseoverskridende nettverk av arrangører (som er ansvarlige for VM, world cup og mindre konkurranser). De vil samarbeide om att få nye store arrangement til regionen, gjerne internasjonale. Og til at arrangement bidrar til ønsket regional utvikling.

NxtMedia Lab AS

NxtMedia er en næringsklynge for teknologi-basert medieinnovasjon.

I prosjektet: NxtMedia vil bidra til økt innovasjon i formidling av sportsarrangementer gjennom regionens arrangement ved å aktivere regionens mange innovasjonsmiljø og små bedrifter knyttet til sport- og mediateknologi. Vil styrke samspillet mellom regionens arrangører og våre små og mellomstore bedrifter for å skape nye produkter og tjenester.

Resultat

Prosjektet fikk en bra start med Skitour 2020 där flera aktiviteter genomfördes för att diskutera arrangemang som motor för utveckling i regionen. Att svenska och norska skidförbundet samarbetade tätt samman, och lokala arrangörer tillsammans genomförde touren, sex tävlingar i tre regioner och två länder - är ett fantastiskt resultat. Dock var projektets målsättning inte själva genomförande av Skitour 2020 men däremot de kringeffekter touren skapade med flera nätverk som kan bli bestående. Dessa nätverk har i olika grad varit verksamma efter touren, nätverket med arrangörer blir den gruppering som går in i en lugnare fas tills nästa arrangemang är på plats. Den gruppering som däremot arbetar för att skapa fler arrangemang till regionen får en mer aktiv roll i processen. Det är också en styrka att två grupperingar kan vara aktiva i den delen av processen de är ämnad för.

Prosjektet fikk också en bra start i inledningen av projektiden med ökad träningsturism till regionen, framför allt Sundsvall och Östersund genomförde flera aktiviteter som mynnade ut i att näringslivet samlades och skapade de förutsättningar som krävdes för att genomföra träningsresor. Som tidigare beskrivits i slutrapporten, bortsett från Covid-19 och pandemin, har projektets resultat pekat ut några svaga punkter som projektägare bör ta tag i om träningsturismen till regionen ska bli en framgång.

Det är framför allt två resultat som har olika förutsättningar. Arrangemang som motor är på god väg att bli något riktigt bra och det kan även träningsturismen också bli, om det ges rätt förutsättningar.

Det ska verkligen förtydligas att regionen, från Sundsvall via Östersund, till Trondheim - är det Heart of skiing. Det är alla överens om när det gäller elitmiljöer, men effekten på det lokala och regionala näringslivet är förhållandevis lågt. I en undersökning tidigt i projektet var resultatet exempelvis att Östersund inte finns med i den kartläggningen organisationen Vasaloppet visar över vilka orter de rekommenderar som träningsplats i Sverige! Den svenska eliten bor och verkar i Östersund, för förutsättningarna är bäst i landet just där, men det visar på att Östersund misslyckats med möjligheten att använda de fysiska infrastruktur som finns men också den enorma kunskap som finns - på ett bättre sätt. Sundsvall är den kommun som kommit längst även om antal träningsturister inte är speciellt många till antal i jämförelse med andra besöksanledningar i Sundsvallsområdet. Anledningen till att de ändå lyckats bäst är ett lokalt näringsliv som tror på idén samt ett lokalt placerat hotell i närheten av träningsanläggningen. Ett hotell som kan paketera och sälja en helhetsoplevelse, tillsammans med aktörer som Johan och Anna Olsson, och därmed förenkla hela försäljningsprocessen. Från projektets synvinkel har det var väldigt lyckosamt att kunna jämföra och förstå varför en process fungerar i exempelvis Sundsvall, men inte i Östersund.

Arenorna har stora förutsättningar att användas till mer än arrangemang och träning. De kan också, som motor för näringslivet, användas för utveckling av varor och tjänster. Under projekttiden har flera medaktörer i projektet fokuserat på att utveckla koncept som innebär att de använder arenorna som fysisk plats och utvecklar eller utökar sitt utbud.

Skidtest-verksamhet är ett exempel. Skidfabrikanter, skidbutiker och andra verksamheter kopplade till produktion eller tjänster använder arenan och utvecklar ett koncept tillsammans. Det är efter projekttiden en årlig verksamhet som genomförs utan projektets medverkan.

Detta visar på att projektet verkligen varit till stor nytta för projektägarna och resultaten från projektet har satt i gång flera nya processer för att komma framåt och nå den målsättning som projektet haft i sin verksamhet.

Gränsöverskridande mervärde

Gränsöverskridande mervärde i det här fallet är de nätverk som bildats genom projektets genomförande. Relationer mellan människor är grunden i nätverk och finns dessa nätverk etablerade kan egentligen vilken fråga som helst diskuteras, genomföras - om det är av intresse. Främst har två grupperingar bildats, en gruppering som arrangerade Skitour 2020. Från Svenska och Norska skidförbundet, ner till arrangörer och funktionärer. Under Skitour 2020 träffade många företag varandra, dels i spontana möten, dels genom organiserade träffar. Arrangemanget blir då också en mötesplats och inte "bara" en tävling.

Ett annat nätverk är den gruppering som arbetar för att få arrangemang till stånd, i det här fallet - idrottsrörelsen på både svensk och norsk sida, samt kommuner, destinationsbolag och näringsföreningar. Utan detta nätverk är det, näst intill, omöjligt att tillsammans få stora gränsöverskridande evenemang. Resultatet ses som mycket gott för projektägarna.

Ur ett turistiskt perspektiv, är Sundsvall, Östersund och Trondheim tre destinationer, som har ett naturligt turistiskt flöde till varandra. Att tre städer med ett avstånd om 47 mil från kust till kust skulle kunna vara en gemensam destination för en extern marknad är osannolikt.

Däremot, kan tre städer och tre regioner tillsammans synliggöra och marknadsföra sig till en större marknad. Ett exempel är Skitour 2020. Touren hade miljontals tittare under sex tävlingar och platser som Östersund, Åre, Meråker och Trondheim visades upp som en "gemensam plats". Människor i Europa förstår att regionerna hänger ihop med varandra och har ett starkt och varierande utbud, då är ändå det gränsöverskridande mervärdet en styrka ur ett turistiskt perspektiv. Om de sen besöker Östersund, eller Åre, eller Meråker - eller Trondheim, det spelar ingen roll. De besöker "skiregion".

Tyvärr kom pandemin väldigt olämpligt och efter uppstartsfasen som kan vara ett år, kunde projektet inte genomföra ett stort antal planerade aktiviteter. Det innebar också att projektet inte kunde uppfylla de indikatorer projektet hade som målsättning. Med en stängd landsgräns mellan Sverige och Norge kunde inte deltagare i projektverksamheten träffas fysiskt. Dessutom var just turistisk verksamhet extra drabbade av pandemin, en verksamhet som projektet hade som målsättning att stötta, och jobba med.

Detsamma gäller arrangemang och event - som också handlar om besöksnäring. Projektet har full respekt för att aktörer, trots uppvaktning, valde att fokusera på andra (svåra) uppgifter än träffa ett projekt som vill fokusera på utveckling. Många aktörer hade fullt upp

att klara av sin dagliga verksamhet och var upptagen med att skära ner och avveckla. Projektet har trots allt, haft en god dialog med dem som ändå haft möjlighet att samverka med projektet, och till det riktar vi ett stort TACK!

Indikatorer

<i>Aktivitetsindikatorer enligt beslut</i>	<i>Mål-värde enligt beslut</i>	<i>Hittills uppnått sedan projekt-start</i>	<i>Kommentar</i>
Fyll på med beslutade aktivitetsindikatorer			
Antal företag som fått annat stöd än ekonomiskt stöd	250	161	<p>Projektet har under projekttiden haft kontakt med 161 företag som varit involverad i verksamheten. Det är företag som alla haft en koppling till stora arrangemang eller träningsturism. Det är ett förhållandevis gott resultat med tanke på att projektet genomförts under stora delar av pandemin. Från mars 2020 och någon månad in i 2022 har det varit begränsade möjligheter att arbeta med utvecklingsfrågor, helst med koppling mot turism.</p> <p>(Dock finns ett 10-tal företag, som varit involverade, som projektet tyvärr inte har fullständiga organisationsnummer för och kan redovisa. Det är enskilda firmor som har personnummer som organisationsnummer och dessa har projektet inte fått tillgång till)</p>
Företag som genom åtgärden etablerat sig på en större marknad.	102	50	<p>Etablerat sig på en större marknad har företag gjort som anslutit sig till Skiregionarbetet. Hemsidan och sociala medier har visat upp vilket aktörer som finns inom skiregion med koppling till träningsmöjligheter. När det gäller arrangemang, som Skitour 2020, har många företag som haft en koppling till arrangemanget också etablerat sig på en större marknad.</p>
Företag som inlett exportsatsning	102	50	<p>Exportsatsning gäller alla företag som etablerat sig på en större marknad. Dessa företag har på ett eller annat sätt varit involverade i arbetet med att nå en kundgrupp och en marknad som ligger utanför regionen.</p>

Informasjon og kommunikasjon

Prosjektet har kvar alle kommunikationskanalerna även efter projektavslut. www.skiregion.se
Verksamheten finns också på sociala medier (facebook, instagram) och på youtube med egen kanal. Sök på Ski Region Mid Scandinavia.

Prosjektet har hatt mye kommunikasjon rettet mot andre enn prosjektdeltakerne. Vi har presentert prosjektet på seminarer og konferanser, vi har vært til stede i media-kanaler både lokale, nasjonale og internasjonale. Spesielt kommunikasjon om arbeidet, grenseoverskridende samarbeid og Interreg som verktøy gjennom SkiTour 2020 gav oss svært god tilgang til media med stor rekkevidde.

Eksempel på kommunikasjon i prosjektet:

The screenshot shows a mobile news article on the website op.se. At the top, there are logos for Interreg Sverige-Norge and the European Union, along with the text 'Europiska regionala utvecklingsfonden' and 'EUROPEISKA UNIONEN'. The article title is 'Efter sex års arbete fick de Ski Tour till Jämtland - nöjda trots skarpa kritiken: "Till 99"'. Below the title, there is a photo of two men in winter jackets. The article is categorized as 'LÄNGDÄKNING' and is 20:00 minutes long. The page number 'Sida 20 av 23' is visible in the bottom right corner of the article content.

Aktuelt

Offisielt program

Fotoalbum

Videoarkiv

Taler

Programarkiv

Nyhetsarkiv

Nyhetsabonnement

Ski Tour 2020

Prinsesse Astrid, fru Ferner og Hans Majestet Kong Carl Gustaf av Sverige har fulgt de avsluttende øvelsene i Ski Tour 2020 denne helgen. De kunne gratulere Therese Johaug med seier i Granåsen.

23.02.2020

Mens Johaug tok sammenlagtseieren på damesiden, var det Pål Golberg som gikk inn til seier blant mennene. Før dagens avsluttende 30-kilometer var det Aleksandr Bolsjunov som lå best an, men russeren fikk store problemer med ski og føre. Han ble tidlig innhentet og forbigått av Golberg, som lå i tet resten av løpet.

Kong Carl Gustaf og Prinsesse Astrid, fru Ferner fulgte Ski Tour 2020 i Granåsen. Foto: Sven Gj. Gjeruldsen, Det kongelige hoff

Norsk-svensk arrangement

Ski Tour 2020 er et felles norsk-svensk arrangement som startet i svenske Östersund og ble avsluttet i Trondheim. Programmet for verdens fremste skiløpere har vært tett, kompakt og variert.

Det seks etappene i årets Tour var fordelt mellom Östersund, Åre, Storlien-Meråker og Trondheim. Den tøffeste øvelsen var kanskje sprinten, som hadde målgang mer enn 50 høydemeter oppe i slalombakken i Åre. Håpet er at dette skal bli et årlig arrangement i verdenscupen.

Ski Tour 2020 med Johannes Høstflot Klæbo i Åre. Innleggsforfatterne skriver om hvordan skisamarbeidet over Kjølén ble til. FOTO: RUNE PETTER NESS

Sterke konkurrenter skaper historie med samarbeid

Innlegg

KJELL INGE STELLANDER
prosjektleder i Trondheim kommune

TOMAS ARVIDSSON
prosjektleder i Östersunds kommun

Motivet for logoen til Norges Skiforbund avslører et spesielt forhold til Sverige. Historien bak motivet ble skapt i år 1026. Da sendte norskekongen flere skatteopprevere over til Jämtland. Disse ble ofte dårlig mottatt og måtte flykte. To av dem på flukt møtte den fredløse kjempen Arnliot Gelline i fra Jämtland. Han tilbød dem sin hjelp. På vinters tid var ski det beste fremkomstmiddelet. Men framdriften på nord-

landsdel er en av hovedbindelsene mellom Norge og Sverige, mellom Norge og EU.

Som to gode naboer har vi i samarbeidet selvsagt fulgt regionens utallige langrennsutøvere, som konkurrerte toft i store mesterskap. Vi sendte hverandre meldinger lik Northugs stikk, men etterhvert ble det hyggeligere å slå sammen antall medaljer vunnet av utøvere fra SØT-byene, spesielt fra vinteridrettene. Det er fra vår region de aller fleste langrennstjernene kommer fra, bor eller trener: Johan Olsson, Charlotte Kalla (Sundsvall), Stina Nilsson, Anders Södergren, Linn Svahn (Östersund), Petter Northug og Johannes Høstflot Klæbo (Trondheim).

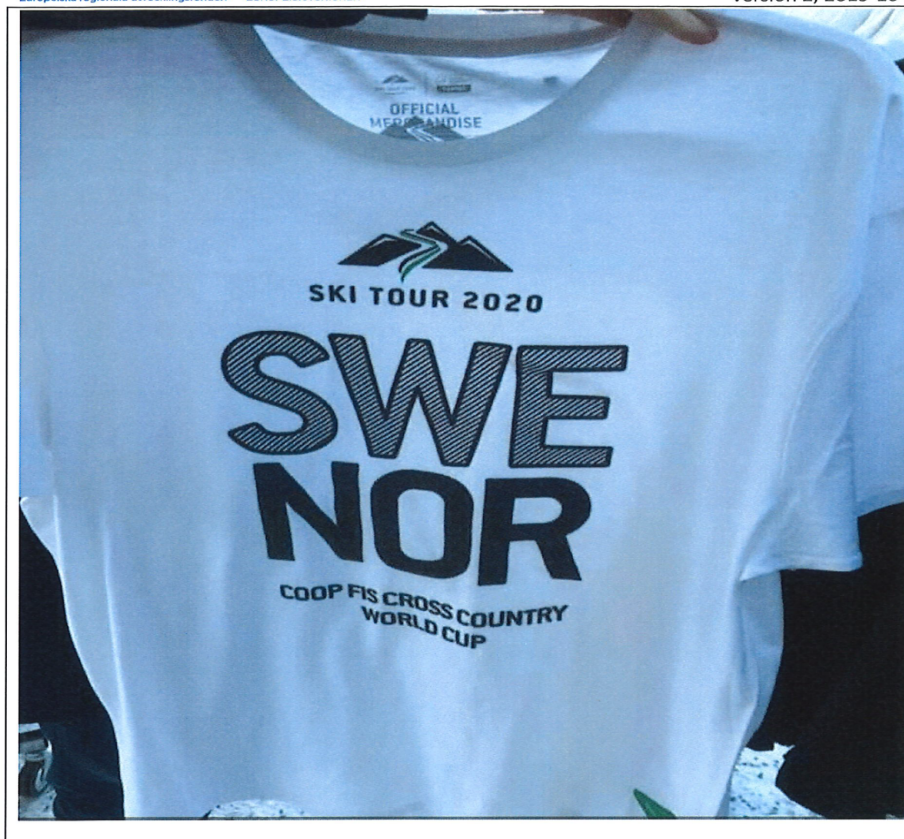
Jämtland og Trøndelag har

ski-VM i 2025 i Trondheim i sammenheng, så har denne regionen på få år gjennomført et halvt vinter-OL (uten nevneverdig statlig tilskudd).

En Midt-skandinavisk ski-region kan bli det som Alpene er for alpint, men for langrenn. Det er grunnlag for økt grenseoverskridende samarbeid og verdiskapning ut fra vår interesse, kunnskap og entusiasme for langrenn og annen vintersport. Å få økt synlighet på vår skiregion, våre konkurransefortrinn og framtidige muligheter for større arrangement, er avgjørende for fremtidig verdiskapning. Denne utfordringen ble en reell mulighet da konkurranseforbundet Svenska Skidforbundet og Norges Skiforbund aksepterte vår utfordring og sa ja til et

Sida 19 av 23

Dette var virkelig et smart trekk

Det var to vinnere av langløpet i Meråker: Aleksandr Bolsjunov og skisporten.

Kommentar

Birger Løfaldli

Kommentator

birger.lofaldli@adresseavisen.no

Bedre markedsføring for langrenn enn de to konkurransene i Meråker tror jeg det er vanskelig å finne. Nydelige TV-bilder av snørik og reklamefri trøndersk natur er en enorm kontrast til eksempelvis bysprinten i Dresden, hvor snø utenfor løypa

Selv om han tapte spurten mot Klæbo, viste Iversen med tredjeplassen hvor potensialet ligger når han har dagen.

I likhet med bakkesprinten i Åre var 34-kilometeren i Meråker noe nytt i verdenscupen. Få drikkestasjoner gjorde at flere løpere gikk med drikkebelte. Heidi Weng var kritisk etter målgang, mens Krista Pärmäkoski var så sliten at hun besvimte.

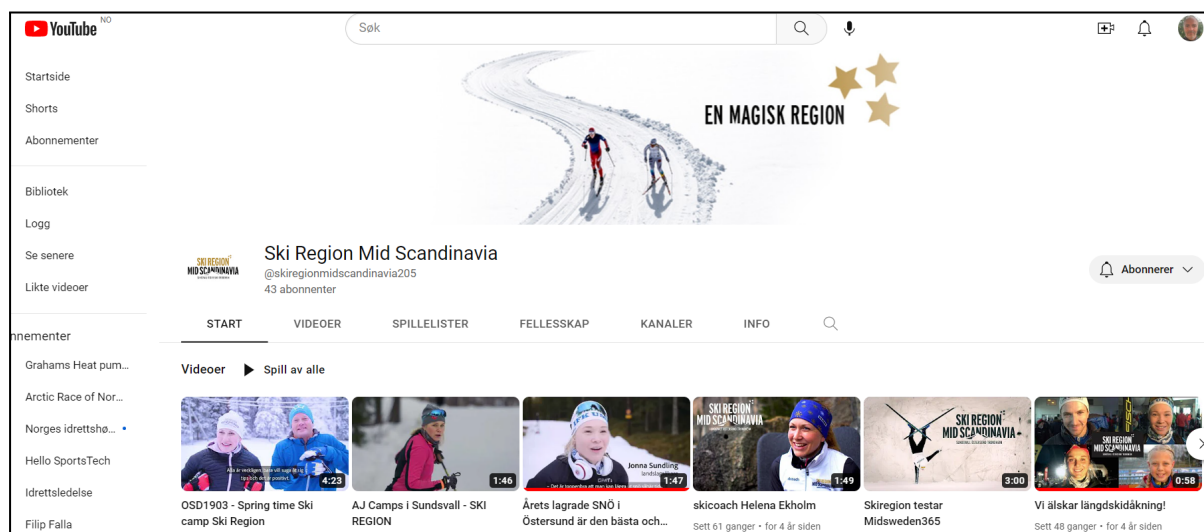
Det er helt sikkert forbedringspotensial, men jeg synes både FIS og tour-arrangøren fortjener ros for etappene i Åre og Meråker. Det er ekstreme konkurranse reformer i hver sin retning, som skaper nysgjerrighet og gir publikum spenning.

Nå gjenstår to etapper i Trondheim. Lørdagens sprint i Gran-

Prosjektets kanal på YouTube

Her ligger flere videoer. Samlet har disse hatt godt over 20.000 visninger.

Forankring av prosjektets resultat og effekter

Ett tydeligt resultat av projektet viser på främst två delar. Nätverken för en fortsatt utveckling av gränsöverskridande evenemang är på plats till den grad att löpande möten sker om planering för framtiden. Nätverken består av aktörer som äger frågan om arrangemang. Det andra resultat, kopplat till träningsturism, har analysen visat att regionen saknar aktörer som äger frågan. Detta är ett resultat som är av stort värde för projektägaren och ett resultat som efter projektavslut övergår i ordinarie verksamhet.

Anställd personal i projektet fortsätter arbeta hos projektägaren på svensk sida. Arbetet i projektet har också genererat fler utvecklingsprocesser internt hos projektägarna som exempelvis faciliteter (bland annat hotell) som är av största vikt för en utveckling av träningsturismen till regionen.

Projektet är avslutat men verksamheten och aktiviteterna löper på fortsättningsvis. Samarbeten har löpande skett med Interregprojektet Business X Country och till viss del med Norduniversitetet och Mittuniversitetet som genomförde en studie över Skitour 2020 och dess gränsöverskridande effekter. Mye av samarbetet, nettverkene og kompetansen som er etablert i prosjektet er formidlet og gjort tilgjengelig til Trondheim kommune sitt arbeid med Ski-VM Nordiske grener i 2025.

Horisontella kriterier

Hållbar utveckling.

Projektet hade som mål - "Ett särskilt arbete som projektet anammar är hållbarhetsarbetet som pågår i samband med att regionen ska stå värd för ett alpint VM samt Skidskytte-VM 2019. I det arbetet finns ett särskilt mål - att bli det första fossilbränslefria arrangemanget. Skitour 2020 blev det hittills mest hållbara evenemang som genomförts för världscupen i längd.

"Guri Hetland – VD för Skitour 2020:

"Men vad betyder det att vara hållbar? Och är det möjligt att anordna ett internationellt vintersporevenemang utan att göra ett stort avtryck på miljön?

Ski Tour 2020 har hämtat inspiration från FN:s globala hållbarhetsmål och det handlar det om att göra det som är möjligt i alla led av touren, inom alla organisationens delar. I stället för att sätta höga mål som inte går att genomföra satsar Skitour 2020 på att göra de förändringar som totalt sett kan ge effekt. Det innebär också att ställa krav på partners, åkare, team och givetvis sätta en hög standard för den egna organisationen. Till exempel är det ett krav att alla deltagare åker tåg mellan tävlingsorterna. Är man inte med på tåget får man startförbud i nästa tävling.

- Det är en klimataspekt, men också rättvist mellan åkarna då ingen åkare får resa bättre än någon annan, menar Guri Hetland".

Flera företag var involverade och Vattenfall var ett av dem.

"Precis som under [VM i Åre 2019](#) är Vattenfall Smart Energy Partner även till Skitour 2020. Det innebär att man bidrar med råd, expertis och teknologi för att touren ska bli så klimatsmart som möjligt.

Bland annat kommer Vattenfall att ha ett antal elfordon på plats - personbilar, elscootrar och en fyrhjuling. För att de enkelt och snabbt ska kunna laddas kommer även en mobil batterilösning att finnas på plats. Här kan många eldrivna fordon laddas samtidigt, utan att belasta elnätet i onödan.

- Alla mästerskap behöver energi. Vår uppgift är att den energi som behövs används så energieffektivt och klimatsmart som möjligt, säger Åsa Rolke, sponsringsansvarig på Vattenfall"

Från Svenska skidförbundet:

"Skitour 2020 – ett unikt och hållbart event

14FEB202000:59

Mellan den 15–23 februari 2020 gör världens längdskidelit upp om pallplatserna i en helt ny skidtour – Skitour 2020. Under sex tuffa tävlingsetapper tar de sig från Östersund i Sverige till Trondheim i Norge och ett stort fokus är att genomföra touren på ett så hållbart sätt som möjligt – ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

”Världscupsäsongen 2019–2020 må vara en mästerskapsfri säsong, men den är unik med sina tre skidtourer. Mellan Tour de Ski, som är en stark tradition varje årsskifte, och den avslutande världscuptouren i Kanada genomförs i vinter den helt nya Skitour 2020. Tre arrangörer, fördelade på fem orter i Sverige och Norge, ska arrangera sex tävlingslopp inom loppet av tio dagar. En övergripande arrangör, ledd av Guri Hetland, håller ihop tourkonceptet där det finns flera nya tankar och idéer.

– Vi ville skapa ett samarbete mellan Sverige och Norge och en unik upplevelse för både besökande och tävlande samtidigt som vi vill vara en förebild för framtida arrangörer att fokusera på hållbarhet och göra miljövänliga val, berättar Guri Hetland, vd för Skitour 2020”

Skitour 2020 har tagit inspiration från FNs globala hållbarhetsmål. Utöver att vara nytänkande vad gäller samarbete över nationsgränser satsar arrangören också på att minimera evenemangets klimatavtryck.

– Alla vintersporter är givetvis beroende av tillgången på naturlig snö och påverkas starkt av klimatförändringarna. Därför måste vi alla göra vad vi kan för att säkra vår sports överlevnad, säger Guri Hetland

Ett led i att minska klimatavtrycket är att transportera alla tävlande med tåg mellan tävlingsorterna.

– Genom att göra det obligatoriskt för alla deltagare att åka tåg mellan de olika tävlingsarenorna minskar vi antalet transporter och maximerar användningen av miljövänliga transportmedel. Är man inte med på tåget får de inte starta i nästa tävling. Det är en klimataspekt, men också rättvist mellan åkarna då ingen åkare får resa bättre än någon annan, förklarar Guri Hetland”

Projektets arbete med att utveckla träningsturismen i regionen har haft ett stort fokus på hållbarhet. Det ligger i sakens natur att resa om projektets målgrupp är - turism. Däremot har projektet främjat idén och tanken att resa hållbart i samband med turismutveckling. Tåg och samarbetet med SJ har varit en naturlig del i den verksamheten.

Lika möjligheter och icke-diskriminering

Projektet har med utgångspunkt i projektägarnas egna styrdokument främjat arbetet med att – Skiregion Mid Scandinavia skall vara en inkluderande och inspirerande miljö oavsett ambition, kön, etnicitet, religion, sexuell läggning, könsöverskridande identitet, ålder, tillgänglighet och fysiska förutsättningar. Projektet som arbetat med att skapa grundförutsättningar till utveckling har hela tiden påtalat för medaktörer vikten av dessa aspekter. Skiregion ska vara för alla!

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhetsperspektivet skall vara väl förankrat bland samtliga projektdeltagare och skall på ett systematiskt sätt genomsyra projektarbetet. Projektet har under projekttiden haft fokus på att möta, synliggöra och främja en utveckling för både kvinnor och män och dess företagsutveckling kopplat till Skiregions idé. Projektet har varit noga med att synliggöra både kvinnor och män på sociala medier, på hemsidor osv. Jämställdhet har varit ett grundläggande arbetssätt genom hela projektiden.

Aktiviteter og økonomi

Projektstart 1 september 2018 och till en början löpte projektet på enligt tid och aktivitetsplan. Skitour 2020 genomfördes i februari 2020 och veckan efter den avslutande tävlingen i Trondheim, genomfördes världscupen i längd utan publik i Lillehammer. På grund av situationen med Covid-19 ställdes aktiviteter in och flyttades fram, i ett första skede ca 4–5 veckor. Allt eftersom tiden gick och 4 veckor blev 3 månader, som sen blev 6 månader och slutligen närmare två år - fick det effekter på projektets verksamhet.

Projektets målsättningar handlar till stor del om att få människor att resa. Dels som tränings turist, dels som arrangemangsturist. Det var svårt att föra dialog med aktörer om utveckling när deras vardag mest handlade om överlevnad och avveckling. Projektet sökte och beviljades förlängning ett år och den projektpersonal som var visstidsanställd fick förlängd anställning lika länge som projektet förlängdes. Därmed ansökte och beviljades projektet en omfördelning av kostnader mellan kostnadsslagen, där större fokus lades på personalkostnad. Många aktiviteter var också mer personalkrävande just på grund av att aktiviteterna oftast skedde genom dialog och mindre genom köp av externa tjänster. Även logi och resor var en kostnad som fördelas om i budget. Trots förutsättningar har projektet nått de målen, efter bästa möjliga förmåga, trots pandemin. Och eftersom projektets aktiviteter fortsätter i ordinarie verksamhet kommer målsättningarna nås, dock inte inom projekttiden, men därefter.

Forslag og ideer

Förslag till nya projekt. Regionerna Jämtland och Trøndelag genomför var för sig stora arrangemang på internationell nivå. En positiv trend i världen är att flera länder delar på genomförandet av stora events, som exempelvis VM i handboll 2023, som arrangerades av Sverige och Polen. Denna trend visar att möjligheten att genomföra stora gränsöverskridande arrangemang, som Skitour 2020, är i sin linda och inte enbart en engångshändelse mellan Jämtland och Trøndelag.

Norge, Sverige, Finland og Danmark søker sammen om EM i fotball for kvinner i 2025. Med erfaringen av Skitour 2020 visar det på betydelsen av nätverk och relationer mellan arrangörer på bägge sidan gränsen. Det är lite av ett moment 22 - utan arrangemang behövs inte nätverken, och utan nätverk är det svårt att söka gemensamma arrangemang. Därför behövs ett centralt nätverk mellan Jämtland och Trøndelag, som är kärnan i en gränsöverskridande gruppering som fungerar som motor i arbetet med att söka gemensamma gränsöverskridande arrangemang. Om Jämtland och Trøndelag skulle vara intresserad av ett gemensamt OL/OS kommer nätverkens existens vara avgörande. Finns inte nätverken och kunskapen om gränsöverskridande arrangemang är möjligheten nästan obefintlig att få dessa arrangemang. Dock finns potentialen i regionerna Jämtland och Trøndelag, som kanske ännu är helt obeprovade. För att dessa nätverk ska bestå behövs nya arrangemang till regionen för att på så vis "öva" tillsammans. Öva på att söka, planera, genomföra, utvärdera och därefter söka igen. Grunden till nätverken finns och viktigt är att det finns en kraft som håller ihop och driver arbetet framåt.

En viktig del av nettverket og kompetansen om store arrangement og kraften som ligger i dem er hos næringslivet. Et grenseoverskridende samarbeid mellom næringslivet, arrangører fra kultur og idrett om hvordan så og høste positive effekter og varig verdiskaping

fra regionens arrangement vile ha gjort regionen mer attraktiv og styrket relasjonene mellom næringsliv og arrangører. Det er avgjørende å få med næringslivets egenskaper som effektivitet, gjennomføringsevne og evne til å skape arbeidsplasser og lønnsomme virksomheter.

Gjennom samarbeidet i vårt prosjekt så har midt-norske og midt-svenske aktører fra næringsliv, reiseliv, frivillighet, idrettsorganisasjoner, offentlighet blitt godt kjent, delt erfaringer og jobbet sammen. Dette er erfaringer som bør komme godt til nytte i andre grenseoverskridende initiativ. Det er interesse for å utnytte dette utgangspunktet inn mot prosjekter feks innenfor infrastruktur, transport og kultur.

Prosjektledare för Skiregion Mid Scandinavia

Kjell-Inge Stellander & Tomas Arvidsson

Interreg
Sverige-Norge
Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN

